

## Vad är diabetes typ 1?

### Diabetes

Diabetes är ett samlingsnamn för flera sjukdomar som har olika orsaker och kännetecknas av förhöjda blodsockernivåer, d v s den som får sjukdomen har för mycket socker, glukos, i blodet.

Vanligast är diabetes typ 1 och diabetes typ 2.

Vid diabetes typ 1 saknas produktion av insulin helt i kroppen. Vid diabetes typ 2 är insulinmängden reducerad, eller så har insulinet inte tillräckligt stor effekt. Resultatet i båda fallen blir att blodsockernivån stiger mer än normalt.

Av alla diabetiker så har ca 10% diabetes typ 1 och 90% har diabetes typ 2.

Mat och dryck som vi intar bryts ner till socker (glukos) i magsäcken och tarmen. Blodet tar upp sockret och transporterar det till kroppens alla celler. Socker är cellernas energi. För att sockret ska kunna komma in i cellerna så behövs insulin. Insulin är ett hormon och fungerar som en "nyckel" till cellerna. Finns det inget insulin så kan inte cellen öppnas för att ta in sockret. Sockeret blir då kvar i blodet och av förhöjda blodsockernivåer mår man inte bra.



Photo by Zuzsanna Kilián



## Diabetes typ 1

Vid diabetes typ 1 har kroppens insulinproduktion upphört att fungera. Det kan ta olika lång tid att utveckla diabetes typ 1. Symtomen kommer oftast ganska snabbt och är vanligtvis ganska tydliga. När detta är på väg att ske eller har hänt får man olika tydliga symtom som beror på att kroppen inte kan tillgodogöra sig det socker (energin) som finns i blodet. Man får också en nedsatt förbränning av kolhydrater. En del av sockret som finns i blodet utsöndras i urinen istället för att tas upp som energi i cellerna. Fettförbränningen förändras också på grund av insulinbristen, och gör att vissa fettsyror (ketoner) samlar sig i blodet och lite senare utsöndras det även i urinen.

De flesta av dem som får diabetes typ 1 får det före 35 års ålder.

## Symtom vid diabetes typ 1:

- Ökad törst
- Kissar mycket
- Trötthet, svårt att koncentrera sig
- Hungerkänsla, ökad aptit
- Oförklarlig viktminskning
- Högt blodsocker
- Illamående, kräkning och/eller magsmärtor kan också vara en del av symtomen
- Ketoner i urinen

## Behandling vid diabetes typ 1

Egenvård är en viktig del av behandlingen. Med goda kunskaper om diabetes och om hur sjukdomen kan behandlas och kontrolleras kan du själv bidra till att behandlingen blir framgångsrik.

När det saknas insulin så måste detta tillföras utifrån. Det gör man med injektioner eller med hjälp av en insulinpump. Det finns olika typer av injektionshjälpmedel och pumpar och du får goda råd och utbildning av ditt diabetesteam för att hitta den behandlingsform som passar dig bäst.

Insulinbehandlingen följer man bl a med hjälp av blodsockermätning och ett blodprov som kallas HbA1c.

